

СВАТБАТА НА ЧЕРВЕНУШКО

Дойде пролет и насипа
цвят по дърве, по полени,
разиграха се сърцата –
Врабчо рече да се жени.

Време хубаво за сватба,
вишни бели разцъфтели,
щурци свирят непрестанно,
гости-славеи запели.

Златни мухи хоро вият,
пеперуди – ръченици.

В гора кукувица кука,
гукат сладко гургулици.

Небе синьо, въздух пресен,
висоти и ширинета...
– Ще се женя – писна Вrabчо
и подскочи триж на плета.

На сърце му бе паднала
Орешанката мъничка.
Като него тя живееше
в тръните сама-самичка.

Най-напред кога я срещна,
той за ягода взема я –
тъй мъничка, мила, ситна
тя сърцето му омая.

И весело Вrabчо кацна
на близката трепетлика,
Орешанката намери
и запя, зачурулика:

– Орешанчице мъничка,
ха стани ми млада булка,
ще те храня ситно просо,
ще ти свия златна люлка!

– Не те искам, Врабчо сиви! –
Орешанка отговори. –
Ти за пакости роден си,
за кавги и за раздори!

Аз другар съм си избрала
Червенушкиния син,
по глас, по нрав и по хубост
той в гората е един.

– Червенушко, Червенушко –
тя подплашено изписка, –
где си ти, ела да видиш,
Врабчо ме за булка иска! –

Врабчо нищо не продума,
сърдит мина във трънака,
скрит от всички тамо свря се
и горчиво си поплака.

И в душата си закле се
Червенушко да погуби,
а малката Орешанка
до перце да я оскуби...

Накрай село във гората,
още слънцето не пекна,

насъбраха се сватбари,
шум от ранно утро ечна.

Сватба чудна ще да има –
птички пъстри на орляци
стичат се и чуруликат
по зелените букаци.

Червенушко – младоженец,
млада булка – Орешанка,
дърве с гости препълнени,
с цветя горската полянка.

Славеите – свирци първи,
бухалите – тъпанари,
роднините хоро скачат,
кой как може, кой как свари.

Чучулиги – деверите,
а кумата – така сврака,
стара сваха – усойката,
току вика, току скака.

Папунекът – шегаджия –
смах им прави, та се пукат,
соколите – стражарите,
махмузите току чукат.

Синигери, неканени,
смесиха се, заиграха,
скворци бързо прилетяха,
напиха се и запяха.

Чуха песни, чуха викот
и тръгнаха от махлата:
Петльо гerez, качулати,
с кокошката пух-пухната.

И тръгнаха с подаръци,
как е редно, как приляга.

Петльо бабин с червейчуга,
кмет-синигер с брѣмбарляга...

Тѣй било е, тѣй да бѣде.
– Хайде нека е честито! –
и подвикват сватбарите,
и подскачат дяволито.

Пиха, пяха – пладне стана,
дойде време, то се вика,
Черешанката пратиха
поп Гарвана да повика.

Поп Гарван бе стар и мѣдър
и живееше далеко,
Черешанка с поканата
къмто него хврѣкна леко.

– Дядо попе, сватба правим,
за венчавката те каня! –
Черешанка писна тънко
и смирено се покланя.

Поп Гарван се вдигна важно
и тържествено изграка:
– Още вчера бях поканен
от кумата – кака сврака!

Също имам предписание
от Орела – стар владика...
Да вървиме, Черешанке,
дълг пастирски щом ме вика!

И във златната карета
бързобеги Зайо впрегна,
прекръсти се, влезе вътре,
даде заповед и седна.

Сви ушите Зайо бързи,
на път пусна се сърцато,
че на сватбата и него
дар ще дарят пребогато.

С лист от зеле ще го гостят
и с оризец шепа още,
кума сврака ще го срещне,
кожухчето ще му пощи.

Тича Зайо бързобеги
и ушите току вири,
а каретата се носи
през долини и баири.

А поп Гарван благославя:
цвете, дърво и поляна,

бяла бреза тръпом-тръпне,
млада ела се покланя.

Ето скоро приближават,
чуват тъпан и цигулка,
накрай гора ги посрещат
младоженец с млада булка.

Червенушко с Орешанка
гордо върви, ситно ситни,
подире им наредени
девери, сватбари китни.

Всички спряха се смирено
на зелената поляна,
с пъстри цветя обсипана,
с бяло слънчице заляна.

Поп Гарван се поприкашля,
на средата се изстъпи,
важно книгата отвори
и... мълчание настъпи.

И запя, зачете дълго,
триста поклони извърши,
сватбари се насълзиха,
дърве сведоха си върше.

Насекоми из тревата
кое де бе, там остана...
Попът свърши молитвите,
сладкогласна реч захвана:

– Хей, сватбари хвърковати,
ха сега им честитете!
Нек животът да цъфти им
хубав като полско цвете!

Завикаха сватбарите,
заскачаха да честитят,
запискаха, закряхаха,
ту отлитат, ту прелитат...

Врабчо тайно ги следеше
и трепереше от мъка,
и сърцето му от завист
бие, бие, та се пука.

Не изтрая и подскокна,
млади клончета разтресе,
с писък злобен и закана
люти клетви произнесе.

Стреснаха се сватбарите,
млада булка се изплаши...

– Що? – Какво е? – Чудно нещо!
– Няма нищо – все сме наши! –

Сви се хоро хвърковато
под свирните на щурците,
забухаха бухалите,
песни викнаха скворците.

Орешанка ситно ситни,
а до нея Червенушко;
до тях скача кума сврака
и кадънче белогушко.

На средата етървите –
чучулиги качулати,
лели, стрини, стари свахи,
все роднини хвърковати.

Най-накрая, като капка
роса чиста върху цвете,
на булката сестричката
ситно ситнеше с нозете.

Сива, скромна и мъничка,
облечена чисто, чисто –
не бе пиле хвърковато,
ами бисерно мънисто!

И пред тая чужда радост
не изтрая Вrabчo сиви,
сърцето му огорчено
изпълниха страшни сили.

И сред всички като камък
той се пусна от високо
и в гърдите се удари,
и разпери се широко.

Припищяха сватбарите
и хорото се разтури.
Вrabчo три пъти подскочи,
писна страшно и притури:

– Ида аз за отмъщение,
да пролея кръв гореща!...
Червенушко, юнак ли си,
ха, излез ми ти насреща!

– Тук съм! – викна Червенушко,
млада булка той остави,
пухна криле ядовито
и пред Вrabча се изправи.

И борба почнаха люта
хвърковати горски сина,
разпиля се, разхвърча се
облак сив от перушина.

Настръхнаха сватбарите,
страх настана във гората,
дърве върхове вдигнаха
и прибраха си листата.

Млада булка се разписка,
перушинките си скуби:
– Помощ, помощ, ах, Вrabецът
Червенушко ще погуби! –

Всички тръпнат, гледат плахо,
работите зле отиват...

Стражарите – соколите
ту се мръщят, ту подсмиват.

Но изведнъж строг и важен,
с глас спокоен и умерен,
тупна криле и извика
мъдро попът – Гарван черен:

– Стига, стига, неразумни,
тая срамна борба спрете,
рода славен хвърковати
със кръвта си не петнете!

Орешанка има сестра
хубавица като фея.
Врабчо храбри, тя те иска,
ти за булка вземи нея! –

Думите му мирни, кротки
мир във всички души вляха
и борбата прекрати се,
и юнаците се спряха.

Тогаз сладко се обади,
там от близката елхичка
на булката Орешанка
най-мъничката сестричка:

– Вrabчo, ти юнак безстрашен,
нека Господ ме накаже,
аз отдавна те обичам,
сърце срам го бе да каже! –

Заскачаха сватбарите,
завикаха гласовито:
– Нова сватба ще да правим,
хайде нека е честито!

И прегърнаха се братски
двамата врази юнаци,
и целунаха се с прошка,
и станаха баджанаци.

СЪДЪРЖАНИЕ

ГОЛЯМ СЕЧКО, МАЛЪК СЕЧКО И БАБА МАРТА.....	5
СИВЧО И ЖЪЛТУША	8
УМНИК ГЮРО С УМНИЦИ ДРУГАРИ.....	10
ТРИМАТА ИНАТЧИИ	13
ТРИМАТА ГЛУПАЦИ.....	16
СТРАХЛИВИЯТ МЪЖ	20
ОВЕН И КОЗЕЛ.....	22
СЛИВИ ЗА СМЕТ	27
ГУЗЕН НЕГОНЕН БЯГА	29
ХУБАВОТО МОМИЧЕ, НА УСТНИТЕ НА КОЕТО ЦЪФВАЛ ТРЕНДАФИЛ.....	30
ГЛУПАВИЯТ ВЪЛК	34
ЧИЧО ПЕЙО	41
МЪРЗЕЛИВЕЦ	42

СЪНЧО	47
ТРИСТА УМНИЦИ	57
ПРАВДА И КРИВДА	61
ЕДНО ЗА ДРУГО	62
ДОБРИЯТ СТАРЕЦ, НЕРАЗБРАНАТА БАБА И ТРИТЕ ИМ ДЪЩЕРИ	68
И ХИТРЕЦЪТ СЕ ИЗЛЪГВА	72
ТОРБАЛАНЦИ	73
СПОРЕД МЯСТОТО – И МЯРКАТА	81
ГОНКА-ВИХРОГОНКА	82
ОРЕЛ И ЛИСИЦА	90
ЕХО	92
ДЯДО БОЖИЛ И ДЯВОЛЪТ	93
КЕЛЧО И ЦАРСКАТА ДЪЩЕРЯ	101
ТРИ УМНИ ГЛАВИ	107
ВОДЕНИЧАР И МЛИВАР	108

ВАМ ЛЪЖА, МЕНЕ ИСТИНА	113
ГОЛЕМИ ЛЪЖИ	116
ВСЯКО НЕЩО ИМА ЦЕНАТА СИ	118
РИБАРКА И ЖЕРАВ	120
ЩУРЕЦ-СВИРЕЦ	122
ХАДЖИЯТА И ОВЧАРЯТ МУ	124
ПАК ЗА ХИТРОСТИТЕ НА ЛИСИЦАТА	126
ДВАМА БРАТЯ	131
КОН, МЕСАЛЧЕ И РОГ	132
ТАРАЛЕЖ И ЗАЕК	138
СКЪПИЯТ УРОК	142
ПРИДИРЧИВА СВИНЯ	144

ПРИКАЗКИ В СТИХОВЕ

ДЯДОВАТА РЪКАВИЧКА	145
ЦАР ШИШКО	152
ЧОХЕНО КОНТОШЧЕ	159

СТРАШЕН ВЪЛК.....	169
ТРИТЕ БАБИ	181
СЪРДИТАТА КОЗИЦА.....	192
БАБИНАТА БАНИЦА.....	195
БАБА ЖАБА	199
ЗВЯР НЕЧУВАН	202
СВАТБАТА НА ЧЕРВЕНУШКО	205